

شخصیت های

اسطوره ای

در آثار بورخس و میازاکی

www.ketab.ir

پریسا پیغان

سرشناسه: پیغان، پریسا، ۱۳۷۴

عنوان و نام پدیدآور: شخصیت های اسطوره ای در آثار بورخس و میازاکی / پریسا پیغان

مشخصات نشر: مشهد، بهین پژوهش، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۱۴۸ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۲۴۸-۸-۸

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۴۱-۱۴۸

موضوع: اسطوره در ادبیات

Myth in literature: موضوع

موضوع: بورخس، خورخه لوئیس ۱۸۹۹-۱۹۸۶م — نقد و تفسیر

Borges, Jorge Louis, 1899-1986 — History and criticism: موضوع

موضوع: میازاکی، هایائو ۱۹۴۱م — نقد و تفسیر

Miyazaki, Hayao, 1941 — History and criticism: موضوع

موضوع: شخصیت پردازی در ادبیات

Characters and characteristic in literature: موضوع

موضوع: اسطوره شناسی — مطالعات تطبیقی

Mythology — Comparative studies: موضوع

رده بندی کنگره: ۵۶PN

رده بندی دیویی: ۸۰۹/۹۱۵

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۴۶۱۸۰

بهین پژوهش

شخصیت های اسطوره ای در آثار بورخس و میازاکی

مؤلف: پریسا پیغان

امور فنی و چاپ: انتشارات بهین پژوهش

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

۹	 مقدمه
۱۵	 فصل اول
۱۵	 سیر تاریخی اسطوره
۱۷	 ۱-۱ اسطوره و تخیل
۱۸	 ۲-۱ میتوس و لوگوس
۲۲	 ۳-۱ قرون وسطی
۲۳	 ۴-۱ عصر روشنگری
۲۶	 ۵-۱ پس از عصر روشنگری
۲۹	 ۶-۱ اسطوره شناسی کاسیرر
۳۱	 ۷-۱ نظریه انتقادی و مکتب فرانکفورت
۳۵	 ۸-۱ ساختارگرایی
۳۸	 ۹-۱ لوی اشتراوس
۳۸	 ۱-۹-۱ ساختار اسطوره
۳۹	 ۲-۹-۱ کاربرد زبان شناسی
۴۲	 ۳-۹-۱ تقابل دوگانه
۴۴	 ۴-۹-۱ اسطوره - واج
۴۵	 ۱-۱۰-۱ پست مدرنیسم
۴۵	 ۱-۱۰-۱ هستی شناسی
۴۷	 ۲-۱۰-۱ منطقه سازی
۴۸	 ۳-۱۰-۱ رجوع به اصل
۴۹	 ۴-۱۰-۱ تعدد روایت
۵۰	 ۵-۱۰-۱ آشفتگی زمان
۵۱	 ۶-۱۰-۱ نبود احساس پایان
۵۲	 ۷-۱۰-۱ از خود بیگانگی
۵۳	 ۸-۱۰-۱ جهان های تو در تو
۵۳	 ۹-۱۰-۱ پارانویا
۵۴	 ۱۱-۱ اسطوره شناسی تطبیقی
۵۵	 ۱۲-۱ روش میرچا الیاده
۵۹	 ۱۳-۱ جمع بندی

۱۴-۱	خورخه لوئیس بورخس	۶۰
۱۵-۱	هایانو میزاکی	۶۲
۶۲		
	فصل دوم	
۶۷	پژوهش های اسطوره شناسی در ایران	
۶۹	۱-۲ پژوهش های اسطوره شناسی در ایران	
۱۰۳	بررسی تحقیقات پیشین	
۱۰۵	فصل سوم	
۱۰۵	اسطوره در آثار بورخس و میزاکی	
۱۰۷	مقدمه	
۱-۳	۱- بررسی آثار منتخب میزاکی و بورخس از منظر رویکرد ساختارگرایی، به ویژه نظریه	
۱۰۸	ساختارگرایی لوی اشتراوس	
۲-۳	۲- بررسی آثار منتخب میزاکی و بورخس از منظر مکتب پست مدرنیسم، با تاکید بر آرای بورخس	
۱۱۰		
۳-۳	۳- مقایسه آثار منتخب میزاکی و بورخس از جنبه اسطوره‌ای و شخصیت پردازی با استفاده از روش	
۱۱۰	مطالعات تطبیقی با تاکید بر روش میرچا الیاده	
۱۱۱		
۴-۳	۴- معرفی آثار منتخب مورد بررسی	
۱۱۱		
۱-۴-۳	۱-۴-۳ آثار منتخب بورخس (موجودات خیالی و هزارتوها)	
۱۱۱		
۱-۱-۴-۳	۱-۱-۴-۳ موجودات خیالی	
۱۱۳		
۲-۱-۴-۳	۲-۱-۴-۳ هزارتوهای بورخس	
۱۱۷		
۲-۴-۳	۲-۴-۳ آثار منتخب میزاکی	
۱۱۷		
۱-۲-۴-۳	۱-۲-۴-۳ شهر اشباح	
۱۱۸		
۲-۲-۴-۳	۲-۲-۴-۳ قلعه متحرک هاول	
۵-۳	۵-۳ مقایسه آثار منتخب میزاکی و بورخس از جنبه اسطوره‌ای و شخصیت پردازی با استفاده از روش	
۱۱۹	مطالعات تطبیقی با تاکید بر روش میرچا الیاده	
۱۲۰		
۱-۵-۳	۱-۵-۳ شهر اشباح	
۱۲۲		
۲-۵-۳	۲-۵-۳ قلعه متحرک هاول	
۱۲۳		
۶-۳	۶-۳ موجودات خیالی و هزارتوهای بورخس	
۱۲۵		
۷-۳	۷-۳ تطبیق آثار منتخب بورخس و میزاکی	
۸-۳	۸-۳ بررسی آثار منتخب میزاکی و بورخس از منظر رویکرد ساختارگرایی، به ویژه نظریه	
۱۲۷	ساختارگرایی لوی اشتراوس	
۱۲۸		
۱-۸-۳	۱-۸-۳ کلان‌دین‌شناسی	

در باور ریمون کنان آگاهی و تخیل نویسنده موجب بوجود آمدن شخصیت داستانی می‌شود. شخصیت داستانی در هر اثر ادبی وجود دارد و دارای ویژگی‌های اخلاقی و آگاهانه پیش شناخته شده‌ای است که در انواع نمایشنامه و داستان‌های متعدد وجود دارد. از مهم‌ترین عناصر داستان می‌توان به موضوع، شخصیت، درونمایه، صحنه، دیدگاه لحن، زبان، طرح و تکنیک اشاره کرد، بعضی از پژوهشگران شخصیت را یکی از مهم‌ترین عناصر در داستان‌های رئالیستی می‌دانند. عمده‌ترین هدف هر نویسنده رئالیستی، شخصیت پردازی واقع نمایانه و مفاد کلمه می‌باشد. در تاریخ داستان نویسی جهان، شخصیت پردازی سرگذشتی پیچیده داشته است. داستان نویسان تلاش کرده‌اند که انسان را موجودی غیرقابل شناخت کامل و دیرپاب و صاحب ایده معرفی کنند و به مکاتب فلسفی جدید همیت خاصی داده‌اند همچنین با این کار باعث تغییر در تکنیک‌های شخصیت پردازی شده‌اند.

شخصیت پردازی، یکی از عناصر اصلی داستان به شمار می‌آید و بیانگر قدرت هنری نویسنده در پرورش و ارائه هر چه بهتر آن در متن داستان است که می‌تواند بر جذب مخاطب مؤثر باشد. (سراج الدینی و فتحی، ۱۳۹۵: ۱). بحث شخصیت از مباحث اصلی داستان است. قهرمانان و شخصیت‌های داستانی کسانی هستند که با رفتار و گفتار

خود پدیدآورنده داستان هستند. شخصیت‌ها، افراد در بطن داستان‌اند که داستان را به پیش می‌برند. داستان با حضور آنها عملیاتی می‌شود و فضا و مکان و زمان به واسطه بودن آنها مفهوم پیدا می‌کند و گفت و گو هم گفتار شخصیت‌ها با یکدیگر یا با خود، گفتگوی داستان را شکل می‌دهد (عبداللهیان، ۱۳۷۵: ۵۰).

واژه اسطوره^۱ در آثار «هومر» برابر با گفتار، نطق و کلام آمده و به مرور معنای قصه‌ی حیوانات به خود گرفته است. مثل‌ها و حکایت‌ها از خصوصیات اسطوره می‌باشد که در میان مردم عامی رواج بسیار داشته است. اساطیر حتی در ساده‌ترین سطح خود مملو از روایاتی است در مورد موجودات فرازمینی و اتفاقات حیرت انگیز که معمولاً مقدس هستند با کیفیات متفاوت از زمان ما که به آفرینش هستی و اداره آن انجامیده است. در زبان‌های اروپایی واژه اسطوره بر همین معنا استوار است. آن چنان که Myth از موتوس^۲ یونانی مشتق شده است و موتوس به معنای چیزی است که به گفتار در می‌آید. در واقع یونانیان، موتوس را گفته‌ای با کنش اجرا برمی‌شمردند. هم چنین Myth با واژدهی فارسی مست، مستی و مویه به معنی گله و شکایت، غم و اندوه و گریه هم ریشه است.

در اوستا «میت» به معنای دروغ آمده است و «میت اوخته» به معنای گفته‌ی دروغ و در زبان پهلوی به «میتخت» و «دروغ گوشتن» برگردانده شده است (بهار، ۱۳۷۵: ۳۴۴).

از منظر زیباشناسی، ریشه و ذات هنر، عنصر خیال و تخیل می‌باشد و بوجود آمدن یک اثر هنری از تخیل هنرمند نشأت می‌گیرد. از نظر کرویچه نیز خیال یک ویژگی مهم در اثر هنری است. تیسرف سهم بزرگ رشد تاریخ بشر را در تخیل او می‌داند. اما در مورد خاستگاه اسطوره شناسی تطبیقی، مانه‌ارت می‌نویسد که با توسعۀ زبان شناسی تطبیقی در قرن نوزدهم و اکتشافات قوم‌شناختی در قرن بیستم اسطوره شناسی به عنوان یک علم مطرح شد و مانه‌ارت و فریزر، روش تطبیقی را برای جمع‌آوری و طبقه‌بندی اسطوره شناسانه به کار بردند. در سال ۱۸۷۱، تایلور، فرهنگ عمومی را منتشر کرد و روش تطبیقی را جهت یافتن ریشه‌ی تطور مذاهب به کار برد (آلن، ۱۹۷۸: ۹).

میت یا به قول یونانیان موتوس یعنی کلام و کلام به معنی اساطیری یا لوگوس ارتباط دارد. میت به بیان دیگر یعنی افسانه، قصه و تاریخ مقدس. میت تاریخ مقدسی است که حکایت از راز آفرینش می‌کند و منشأ ازلی هر آئین، هر پندار، و کرداری است که در زمان آغاز اساطیری یکبار برای همیشه به وقوع پیوسته و از آن پس بصورت نمونه درآمده